

ROZLICZENIA

Przekształcenie formy prowadzonego biznesu może dać korzyści

Sytuacja wspólnika spółki osobowej na gruncie podatkowo-składkowym jest analogiczna jak sytuacja osoby prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą.



ELŻBIETA STAWARCZYK
doradca podatkowy,
Andersen w Polsce

Prowadzenie biznesu w formie jednoosobowej działalności gospodarczej (JDG) jest stosunkowo często wybierana formą funkcjonowania, zwłaszcza na początku drogi przedsiębiorcy. Wynika to ze stosunkowo łatwych zasad założenia działalności, jak również jej prowadzenia. Z czasem jednak zwiększająca się skala działalności, a wraz z nią wzrastający poziom przychodów mogą spowodować decyzję o zmianie formy działalności na spółkę. Dodatkową motywacją dla wielu przedsiębiorców są przepisy Polskiego Ładu, które zmieniły sposób odliczania składki zdrowotnej na gruncie podatkowym.

Powstaje w związku z tym podstawowe pytanie: którą spółkę wybrać?

Podatnicy, który są wspólnicy

Pierwszą formą działalności, którą może rozważyć przedsiębiorca są spółki osobowe, w których podatnikami są wspólnicy.

W przypadku tej kategorii spółek możliwy jest wybór pomiędzy spółką jawną oraz spółką partnerską. Należy

jednak pamiętać, że spółka partnerska może zostać założona wyłącznie w celu wykonywania wolnych zawodów. Tym samym, w przypadku innego rodzaju działalności gospodarczej pozostaje prowadzenie działalności w formie spółki jawnej. Co prawda spółka osobowa na gruncie prawnym jest odrębnym podmiotem, niemniej jednak wspólnicy spółki za jej zobowiązania odpowiadają subsydiarnie, tzn. jeżeli spółka nie wypełni swoich zobowiązań, wierzyciele będą mogli zaspokoić się z majątku prywatnego wspólników. W obu rodzajach analizowanych spółek wymagany jest udział co najmniej dwóch wspólników.

Spółka jawna (jak również spółka partnerska) jest transparentna podatkowo, co oznacza, że nie jest podatnikiem podatku dochodowego. Podatnikami są wspólnicy spółki, dla których przychody uzyskiwane w związku z udziałem w spółce są przychodami klasyfikowanymi jako przychody z działalności gospodarczej. Występuje zatem jednokrotne opodatkowanie wypracowanego przez spółkę dochodu. Uzyskany dochód może być opodatkowany u wspólnika skalą podatkową, stawką liniową w wysokości 19 proc. lub ryczałtem od przychodów.

Dodatkowo należy pamiętać, że udział w spółce stanowi tytuł do ubezpieczenia społecznego (wspólnicy odprowadzają składki ZUS w analogiczny sposób jak osoby prowadzące działalność gospodarczą). Udział w spółce stanowi ponadto tytuł do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. Wysokość

składki zdrowotnej determinuje wybór formy opodatkowania.

Musimy także pamiętać, że dochody uzyskiwane z tytułu uczestnictwa w spółce osobowej stanowią podstawę do ewentualnego ustalenia obowiązku zapłaty daniny solidarnościowej, chyba że wspólnicy wybiorą opodatkowanie ryczałtem od przychodów. Sytuacja wspólnika spółki osobowej na gruncie podatkowo-składkowym jest więc analogiczna jak sytuacja osoby prowadzącej JDG. Zatem, jeżeli nasza działalność przynosi dochody powyżej 1 mln zł, warto rozważyć działalność w innej formie.

Podatnicy podatku CIT

Kolejną grupą spółek są spółki osobowe, ale będące podatnikami CIT, czyli spółka komandytowa (sp.k.) oraz spółka komandytowo-akcyjna (SKA).

W obu tych spółkach mamy dwa rodzaje wspólników – tych odpowiadających bez ograniczeń, subsydiarnie za zobowiązania spółki (komplementariusz) oraz tych ponoszących ograniczoną odpowiedzialność (komandytariusz w sp.k. i akcjonariusz w SKA). W sp.k. muszą uczestniczyć co najmniej dwaj wspólnicy. W przypadku SKA możliwy jest udział jednego wspólnika w podwójnej roli, chociaż jest to sporne w doktrynie.

Sp.k. oraz SKA są podatnikami CIT, co oznacza, że uzyskiwany przez te spółki dochód podlega opodatkowaniu CIT (19 proc. lub 9 proc.). Następnie wypłata zysku na rzecz

wspólników jest opodatkowana PIT (19 proc.). Mamy więc do czynienia z podwójnym opodatkowaniem zysków. Negatywny aspekt związany z odpowiedzialnością komplementariusza za zobowiązania spółki wynagradza w pewnym stopniu możliwość pomniejszenia podatku PIT od zysków otrzymywanych z tytułu udziału w spółce. Kwota pomniejszenia jest równa iloczynowi udziału komplementariusza w zyskach spółki oraz wysokości podatku CIT płaconego przez sp.k.

Komandytariusz natomiast, pod pewnymi warunkami, może skorzystać z odliczenia 50 proc. uzyskiwanych ze spółki przychodów, maksymalnie 60 tys. zł w roku podatkowym.

Wspólnicy sp.k. są co do zasady zobowiązani do odprowadzania składek ZUS oraz składki zdrowotnej. Wysokość składki zdrowotnej jest ryczałtowa i uzależniona od wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, ogłaszanego przez prezesa GUS za właściwy okres (obecnie 559,89 zł).

Ustawodawca przypomniał sobie także o komplementariuszu SKA, który dotychczas nie był objęty obowiązkowymi składkami ZUS i składką zdrowotną. W projekcie przepisów nowelizujących Polski Ład (projekt z 24 marca 2022 r.), komplementariusz SKA został objęty składkami ZUS oraz składką zdrowotną w sposób analogiczny jak komplementariusz w sp.k.

Zaletą sp.k. oraz SKA jest brak daniny solidarnościowej. Ponadto od 2022 r. spółki te mogą również skorzystać z

opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek (tzw. estoński CIT). SKA oraz sp.k. stanowią korzystne pod względem podatkowym formy prowadzenia działalności, głównie z uwagi na możliwość odliczenia podatku PIT przez komplementariusza oraz możliwość zastosowania stawki 9 proc. CIT.

Spółki kapitałowe

Czy warto rozważyć prowadzenie działalności w formie spółki kapitałowej – spółki z o.o., spółki akcyjnej lub prostej spółki akcyjnej? W przypadku spółek kapitałowych dochodzi bowiem do podwójnego opodatkowania – opodatkowaniu podlega najpierw dochód uzyskiwany przez spółkę (19 proc. lub 9 proc. CIT), a w następnej kolejności dywidenda uzyskiwana przez wspólnika (19 proc. PIT), przy czym nie przewidziano mechanizmów odliczenia podatku PIT tak, jak ma to miejsce w przypadku komplementariusza.

Spółka kapitałowa może jednak być pożądaną formą prowadzenia działalności, jeżeli oprócz oszczędności po-

datkowych zależy nam na ograniczeniu odpowiedzialności i ochronie majątku prywatnego.

W przypadku spółek kapitałowych, dodatkową korzyścią jest możliwość przekształcenia jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę z o.o. Niewątpliwym atutem przekształcenia jest natomiast sukcesja prawna i podatkowa. Oznacza ona, co do zasady, brak obowiązku cesji umów czy też uzyskiwania nowych licencji, decyzji administracyjnych. Dodatkowo wspólnik spółki z o.o. może działać w pojedynkę (tylko zapłaci za to składki ZUS i składkę zdrowotną).

Należy także pamiętać o alternatywnej formie opodatkowania, jaką jest ryczałt od dochodów spółek. CIT estoński umożliwi opodatkowanie wyłącznie dystrybuowanego zysku z działalności spółki (oraz pewnych kategorii traktowanych na równi z wypłatą zysku, np. ukrytych zysków), natomiast na poziomie wspólnika pozwala na odliczenie od podatku PIT części podatku CIT zapłaconego przez spółkę (90 /70 proc. w zależności od stawki podatku CIT). /©©

JAK TO DZIAŁA W PRATYCE

Podsumowując, nie ma jednej uniwersalnej, najkorzystniejszej formy prowadzenia działalności gospodarczej. Każda z opisanych obok spółek na swoje zalety i wady, nie tylko podatkowe. Tym samym, rozważając zmianę formy prowadzenia działalności, kluczowa jest szczegółowa analiza prowadzonego biznesu oraz planów jego rozwoju. Obligatoryjnym krokiem przed wyborem nowej formy dalszej drogi biznesowej powinna być kalkulacja, która jednoznacznie pokaże, która spółka pozwoli osiągnąć największe zyski. Sporządzenie kalkulacji oraz analiza aspektów pozapodatkowych pozwoli na świadomą i bezpieczną zmianę formy prowadzonej działalności.